

Nr 164.

Av herr **Henrikson** i Heberg, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utfärdande av vissa föreskrifter i fråga om utarrendering av prästerskapets löneboställen.

I kungörelse av den 15 april 1904 föreskrev Kungl. Maj:t efter framställning av Riksdagen, att vid upprättandet av arrendeförslag, beträffande sådan ecklesiastikstaten anslagen egendom, som skall utarrenderas i enlighet med föreskrifterna i nådiga breven den 12 november 1898 och den 11 juli 1862, undersökning skall verkställas, huruvida å egendomen finnas några lägenhetsinnehavare, som bebo dem själva tillhöriga före den 1 januari 1904 uppförda byggnader, samt att, om så vore fallet, under vissa förbehåll bland arrendevillkoren skulle intagas sådana bestämmelser, genom vilka lägenhetsinnehavaren och hans hustru tillförsäkras rätt att mot utgörande av fastställd avgäld få å lägenheten kvarbo till arrendeperiodens slut, om de så länge leva och det önska. Nu har emellertid i ecklesiastik boställsordning av den 9 december 1910 § 19 stadgats, att samtliga löneboställen, således även de, vilka förut innehafts av prästerskapet till eget bruk eller genom privat överenskommelse varit utarrenderade, skola på sätt i kungl. förordningen den 15 september 1911 stadgas, på arrende upplåtas. På en del av dessa boställen, i synnerhet kyrkoherdeboställen, är förhållandet det, att antalet lägenhetsinnehavare är vida större än å de hemman, mensalhemman, änkesäten o. s. v., vilka kungörelsen av den 15 april 1904 avser. Jag känner trenne dylika kyrkoherdeboställen i min hemtrakt, å vilka antalet lägenhetsinnehavare uppgår till 5 å vardera. Det synes vara tydligt, att nyssnämnda kungl. kungörelse icke är i dessa fall tillämplig och alltså icke bereder dem något skydd eller lämnar dem utsikt till tryggad besittningsrätt, då däri endast talas om hemman, som äro utarrenderade i enlighet med föreskrifterna i nådiga breven den 12 november 1898 och den 11 juli 1862. Men även om den vore tillämplig på nämnda löneboställen, så vore i somliga fall därmed intet vunnet,

då flera av dessa lägenhetsinnehavare tillträtt sina lägenheter efter den 1 januari 1904. De hava visserligen icke heller hittills haft någon tryggad besittningsrätt, då denna alltid kunde anses vara beroende av ombyte av boställshavare, men i regeln har det dock varit så, att en efterträdare icke gjort ändring i de av företrädaren bestämda villkoren för lägenhetens upplåtande, om icke för annat, så dock för att undvika den förgärlighet, som det skulle åstadkomma i församlingen, om han med hårdhet behandlade dessa ringa lottade och obemedlade människor. Då nu emellertid boställena komma att innehavas av arrendatorer, som alls icke äro eller åtminstone icke behöva vara bundna av dylika hänsyn, så kunna dessa antingen pålägga lägenhetsinnehavarna oskäligen och okontrollerade avgälder eller ock bjuda dem att taga sina hus och flytta dem till annan mark samt, därest detta underlåtes, begära vräkningsdom på dem. Det inses lätt, i vilken svår ställning därigenom de nämnda lägenhetsinnehavarna skulle komma, vilka offrat sin sista styver eller iklätt sig en förhållandevis betydlig skuld för att bereda sig tak över huvudet eller skaffa sig en nödtorftig bärgning på ett litet torp, men nu äventyra att få gå ifrån alltsamman, så framt de icke vilja underkasta sig de hårda villkor, som den nye boställshavaren kan finna för gott att föreskriva dem. Jag vågar därför föreslå,

att Riksdagen ville i skrivelse till Konungen anhålla om utfärdande av lika föreskrifter, som de, vilka innehållas i den flera gånger nämnda kungörelsen av den 15 april 1904, även beträffande de prästerskapets löneboställen, som skola utarrenderas i enlighet med förordningen av den 15 september 1911, och att dessa föreskrifter komma att gälla sådana lägenhetsinnehavare, som bebo dem själva tillhöriga, före den 1 januari 1913 uppförda byggnader eller före arrendeperiodens början innehaft torplägenheter, vilkas därå uppförda byggnader äro torparnas enskilda egendom.

Stockholm den 22 januari 1913.

A. Henrikson.

I motionen instämma:

Anders Olsson.

S. J. Larsson.

Carl Lorentzon.